

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสาเหตุของความสนใจในการเรียนของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่สถานวัยหนุ่ม" มีขั้นตอนดำเนินการและผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสาเหตุของความสนใจในการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่สถานวัยหนุ่มในด้านครูผู้สอน กลุ่มเพื่อน กิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่สถานวัยหนุ่ม จำนวน 128 คน ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความสนใจในการเรียน

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามในข้อที่ (1) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เพื่อประกอบให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความสนใจในการเรียนในด้านครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 ท่าน ได้ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหาและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิให้นำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ขึ้น จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรียนจากกลางพิเศษกรุงเทพฯ จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรจริง เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย และได้้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปแจกและรับคืนจากกลุ่มประชากรทั้งหมดและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 128 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นสาเหตุของความสนใจในการเรียน ในด้านครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยเทศ (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่ามัธยเทศรวม (Pooled Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (Pooled Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้การสัมภาษณ์ โดยคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความสนใจในการเรียนค้าต่าง ๆ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดลำดับความถี่ของผู้ให้การสัมภาษณ์ และนำมาคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

4. นำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาจากการสอนตามและการสัมภาษณ์

1.1 สถานภาพของนักศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-21 ปี ก่อนได้รับโทษมีสถานภาพเป็นโสดมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยในครอบครัวมีพี่น้องร่วมบิดามารดามากกว่า 5 คน และสมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมดมากกว่า 7 คน ก่อนได้รับโทษส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนมากอยู่ในระดับประถมศึกษาและมีอาชีพเป็นเกษตรกร ส่วนประวัติการศึกษาของนักศึกษาในอดีต คือระดับประถมศึกษาและมีคะแนนสอบปลายภาคเรียนในระดับ 61-70 % ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานภาพในการต้องโทษ ผู้เรียนต้องโทษสาเหตุเพราะคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งมีกำหนดโทษ 1-5 ปี และได้รับโทษผ่านไปแล้วอยู่ในระหว่าง 1-5 ปี ส่วนการเยี่ยมของญาตินั้นส่วนใหญ่แล้วในระยะ 1 เดือนที่ผ่านมาญาติยังไม่เคยมาเยี่ยมเลย

1.2 สภาพการเรียนในทัณฑสถาน นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ในการเรียนได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนจากทัณฑสถาน แต่ละวันใช้เวลาปฏิบัติงานสาธารณะวันละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนวัน 3 ชั่วโมง จำนวนครูที่สอนที่มากที่สุดคือ 7 คน

ครูที่นักศึกษาให้ความรักและไว้วางใจมากมี 3 คน ในชั้นเรียนส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีเพื่อนที่สนิทสนมรักและไว้วางใจมาก 1 คน ในการเรียนการสอนครูใช้การสอนแบบบรรยายบ่อยที่สุด และความรู้สึกที่มีต่อบรรยากาศในห้องเรียนส่วนใหญ่จะไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวนจากภายนอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความสนใจในการเรียนจากการสอบถามและสัมภาษณ์

2.1 จากการสอบถามนักศึกษา พบว่า

2.1.1 ด้านครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนในระดับมากเมื่อพิจารณาในรายละเอียด ครูผู้สอนที่ยืนยมนับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ครูที่ให้ความเป็นกันเองและเป็นมิตรกับผู้เรียน ครูที่คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียน และครูที่มีความสามารถในการใช้คำพูดที่สื่อความหมายเข้าใจง่าย เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากที่สุด ส่วนครูที่มีวุฒิความรู้สูง มีสุขภาพจิตอารมณ์ดีเข้าทำการสอนสม่ำเสมอ และใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเสมอ เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก ส่วนครูผู้ เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนระดับน้อย

2.1.2 ด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้เรียนมีความเห็นว่า เพื่อนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก โดยเพื่อนในชั้นเรียนที่มีความรักและสามัคคีกันเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากที่สุด ส่วนเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่โอบอ้อมอารีมีการแบ่งปันสิ่งของ เช่น หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนแก่กัน และคอยกระตุ้นให้เพื่อนสนใจการเรียน เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก ส่วนเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่พักในแดนเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกันและเพื่อนที่พูดภาษาเดียวกันเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนน้อย

2.1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก โดยใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการสอน การสอนโดยการสาธิตและได้ทดลองบทเรียนด้วยตนเองและการได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียนในวิชานั้น ๆ ก่อนเริ่มเรียนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก ส่วนการสอนโดยวิธีบรรยายตลอดชั่วโมงเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนปานกลาง และการสอนโดยใช้เพื่อนร่วมชั้นเรียนสอนแทนครู เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนน้อย

2.1.4 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ผู้เรียนมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียน โดยห้องเรียนที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี ระยะของกระดานดำตั้งอยู่ในระยะที่มองได้ชัดเจนและห้องเรียนที่จัดเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากที่สุด ส่วนสถานศึกษามีแหล่งค้นคว้า เช่น ห้องสมุด ตู้หนังสือ ห้องเรียนที่ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติเช่น แสงแดด ฝน สมพายุ และห้องเรียนที่จัดเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมาก ส่วนห้องเรียนที่จัดปะปนอยู่ในบริเวณเดียวกับกิจกรรมอื่น เช่น โรงอาหาร เรือนนอน ห้องเก็บของ ห้องฝึกวิชาชีพ กลิ่นเสียงต่าง ๆ จากสิ่งแวดลอมนอกห้องเรียน เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนน้อย

2.2 จากแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความสนใจในการเรียน พบว่า

2.2.1 ด้านครูผู้สอนผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูที่สอนตนเองนั้นมีความเป็นกันเองกับผู้เรียนขณะสอน และมีความเห็นว่าลักษณะดังกล่าวมีส่วนทำให้เกิดความสนใจในการเรียนเพราะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจในการเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น

มีนักศึกษาจำนวนน้อยที่มีความเห็นว่าครูผู้สอนไม่ให้ความเป็นกันเองกับตนเองทำการสอนซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียน เพราะตนเองรู้สึกว่าคุณครูไม่สบายใจ กลัวถูกคุณครูสอน

2.2.2 ด้านเพื่อนร่วมชั้นเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนในปัจจุบันจะแบ่งปันหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนและลักษณะของเพื่อนดังกล่าวผู้เรียนมีความเห็นว่ามีส่วนทำให้สนใจการเรียน เพราะทำให้มีกำลังใจเรียน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่นเป็นกันเอง

มีผู้เรียนจำนวนน้อยที่เห็นว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีลักษณะเห็นแก่ตัว ซึ่งลักษณะดังกล่าวผู้เรียนเห็นว่าไม่เป็นสาเหตุทำให้เกิดความสนใจในการเรียน เพราะจะทำให้รู้สึกไม่อยากพบหน้าเพื่อนไม่อยากเรียน

2.2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายเนื้อหาวิชา และให้จดลงสมุดกับให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนสอนแทนครู โดยเป็นคนบอกให้จดลงสมุดเช่นกัน และนอกเหนือจากวิธีสอนดังกล่าวข้างต้นยังพบว่าบาง

ครั้งครูสอนแบบโต้ว่าทีละอภิปราย นักศึกษามีความเห็นว่าการสอนโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอน การสาธิต การทดลองปฏิบัติให้เกิดทักษะในวิชานั้น ๆ จะเป็นวิธีสอนที่ทำให้ตนเองสนใจการเรียน

2.2.4 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในปัจจุบันห้องเรียนของตนอยู่ปะปนกับกิจกรรมอื่น เช่น โรงอาหารใกล้ห้องเรียน วิชาชีพ ซึ่งมีความเห็นว่าไม่เหมาะสมกับที่จะเป็นห้องเรียนต้องมีการปรับปรุง เช่น จัดห้องเรียนให้เป็นสัดส่วน มีอากาศถ่ายเทได้ดี ติดพัดลมให้มากขึ้น จัดบอร์ดความรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน

2.2.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดแหล่งความรู้ (ห้องสมุด) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดห้องสมุดไว้ที่ห้องเรียนและที่คันทัก ส่วนหนังสือที่จัดในห้องสมุดควรจัดให้มีหนังสือเรียนในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ ให้มากกว่าเดิมและควรเป็นหนังสือที่ไม่ซ้ำรุ่มมากและควรจัดเวลาให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้บริการห้องสมุดให้ทั่วถึงกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุของความสนใจในการเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่สถานวัยหนุ่ม ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นั้นทำให้ทราบถึงสาเหตุต่าง ๆ ของความสนใจในการเรียน ผู้วิจัยจะอภิปรายผลที่ได้ที่เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านครูผู้สอน

เมื่อพิจารณารายละเอียดของสาเหตุของความสนใจในการเรียนด้านครูผู้สอนแล้ว นักศึกษามีความเห็นว่าการที่ครูที่สอนได้รับความเห็นชอบจากนักเรียนและเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากที่สุด จากการสัมภาษณ์ นักศึกษาพบว่าครูผู้สอนที่ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน และพูดคุยกันนอกเวลาเรียน เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจในการเรียน กล่าวแสดงความเห็นต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อุ่นตา นพคุณ (2527) ที่ว่า

หลักการสอนที่ดีนั้นผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของผู้เรียน และยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของเกียร์ทิวรรณ อมาตยกุล (2526) ที่กล่าวถึงลักษณะของผู้สอนตามลัทธิมนุษยนิยมว่าครูควรเคารพในสิทธิ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ซึ่งในการเรียนการสอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ความจริงใจทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสบายใจ และเป็นเหตุให้เกิดความสนใจในการเรียนและเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรณี ชุขัย (2522) ที่ว่าครูผู้สอนที่สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ครุมีความเข้าใจในตัวผู้เรียน มีความเป็นมิตรกับผู้เรียน ยอมรับความคิดเห็นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจอยากเข้าไปคุยด้วย ซึ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกในการเรียนและเกิดความสนใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงวุฒิ สุทธาอรรด (2529) ที่พบว่าตามแนวโน้มเกี่ยวกับความหมายของการศึกษา นอกโรงเรียนในด้านบทบาทของครูผู้สอนต้องเป็นผู้รูกว้าง เข้าใจธรรมชาติ และความสนใจของผู้เรียน โดยทำตนเป็นผู้ให้กำลังใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภายใต้บรรยากาศแห่งประชาธิปไตย

2. คำนเพื่อนร่วมชั้นเรียน

นักศึกษามีความเห็นว่าเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีความรักสามัคคีกัน มีความไว้วางใจแบ่งปันสิ่งของ เช่น หนังสือเรียนอุปกรณ์การเรียนแก่กันและเพื่อนที่คอยกระตุ้นให้สนใจการเรียนเป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาพบว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่รัก และแบ่งปันสิ่งของให้แก่กันมีส่วนทำให้สนใจการเรียน เพราะทำให้เกิดกำลังใจในการเรียน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่นเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พันทิพา อุทัยสุข (2523) ประดิษฐ์ อุปรมัย (2523) ที่ว่ากลุ่มเพื่อนเป็นการรวมตัวของกลุ่มที่มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนให้มีความสัมพันธ์กันเหนียวแน่นก็จะเกิดประทับใจ มีแรงจูงใจที่จะศึกษา และกระทำตามกลุ่มซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งที่จะได้รับการยอมรับจากเพื่อน เนื่องจากผู้ที่อยู่ในวัยรุ่นนี้ เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่น ๆ ฉะนั้นพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนจึงเข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนเป็นอันมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของระพิน โพธิ์ศรี (2521) ที่พบว่าสาเหตุของการสอบ

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาคือสาเหตุเกี่ยวกับการคบเพื่อน ซึ่งพบข้อที่เป็นสาเหตุของการทำให้ขาดความสนใจในการเรียนคือนักศึกษาที่นั่งใกล้เพื่อนที่ชอบชวนคุยกันขณะเรียน จะทำให้นักศึกษาขาดสมาธิหรือติดตามบทเรียนที่ครูสอนไม่ทัน ถ้าเพื่อนในห้องเรียนที่ส่วนมากไม่สนใจเรียนก็จะมีการตามอย่างการไม่สนใจเรียนของเพื่อนนั้นด้วย ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนขาดเพื่อนที่จะคอยชักชวนหรือกระตุ้นให้สนใจการเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัลลภา จันทร์เพ็ญ (2526) ที่พบว่านักศึกษาที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนส่วนใหญ่คบเพื่อนที่สนใจการเรียนน้อย และผู้วิจัยเองก็มีประสบการณ์โดยตรงจากการสอนนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และได้พบว่านักศึกษาที่สนิทสนมคบเพื่อนที่ไม่สนใจการเรียนจะทำให้ตนไม่สนใจเรียนไปด้วย และในทางตรงกันข้ามนักศึกษาที่คบเพื่อนที่มีความสนใจกระตือรือร้นตั้งใจเรียนย่อมทำให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่สนใจการเรียนและมีผลทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพสูงด้วย

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอน เช่น เทป โทรทัศน์ การสอนโดยการสาธิตให้นักศึกษาได้ทดลองบทเรียนด้วยตนเองและการได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียนในวิชาที่จะเรียนก่อนเริ่มเรียน เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนและจากการสัมภาษณ์นักศึกษาพบว่า กิจกรรมการสอนที่ใช้มากที่สุดในการสอนคือการสอนแบบบรรยายและให้นักศึกษาจดลงสมุด แต่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเรียนการสอนที่ตนชอบและต้องการคือ การสอนโดยมีสื่อประกอบการสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากผู้เรียนนี้เป็นผู้ต้องขังที่ต้องใช้ชีวิตเป็นเวลานานที่อยู่ในทัณฑสถาน ซึ่งมีบริเวณอันจำกัดและมีความจำเจกับเจ้าหน้าที่ที่จะต้องพบกันทุกทุกวันประกอบกับผู้เรียนอยู่ในภาวะต้องโทษอาจจะมีความวิตกกังวลต่าง ๆ บ้างขณะเรียน ซึ่งในการเรียนการสอนให้กับบุคคลที่จะก้าวไปสู่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะผู้ต้องขังนั้น ควรที่จะได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้มีสิ่งแปลกใหม่ไม่เบื่อเรียน ดังนั้นควรจัดการเรียนการสอนให้เป็นการสร้างความสนใจในการเรียนให้มากที่สุด ดังคำกล่าวของ วารี ธีระจิตร (2527) ที่พบว่า การบรรยายเป็นการใช้สื่อทางเดียวที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับโดยไม่มีโอกาสร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่ได้ฝึกทักษะใด ๆ นอกจากการฟังซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเบื่อการเรียน และมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิภา เพชรสม (2518) พบว่า การบรรยายเป็นวิธีการสอนที่ให้ผลน้อยที่

สุด ดังนั้นการเรียนการสอนให้เป็นการกระตุ้นความสนใจในการเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียนด้วย ซึ่งมีลคัม โนลส์ (Malcolm S. Knowles, 1978; อ้างในรัตนนา พุ่มไพศาล, 2533) ที่กล่าวถึงการสอนผู้ที่ยอยู่นอกระบบโรงเรียนซึ่งเป็นการสอนผู้ใหญ่ นั้น ควรจะได้ทราบจุดมุ่งหมายและทิศทางของวิชาที่เขาจะเรียนอย่างชัดเจน เพราะจะช่วยให้เขาเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากการพัฒนาการด้านร่างกายของผู้ที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังจะก้าวไปสู่ช่วยผู้ใหญ่ นั้นตามหลักจิตวิทยาผู้ที่อยู่ในวัยนี้ชอบการแสดงออก ชอบการเคลื่อนไหว และชอบกิจกรรมที่เกื้อหนุนความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยศ รุ่งเรืองวานิช (2531) ที่พบว่าความสนใจของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อกิจกรรมสร้างสรรค์เสริมความสนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ประการสำคัญประการหนึ่งคือ การสาธิตวิธีการหาสูตรต่าง ๆ ในการสอนคณิตศาสตร์ที่จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนในการพิสูจน์หาข้อเท็จจริงในวิชานั้น ดังแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521) ที่ได้กล่าวถึงสื่อการสอน เช่น อุปกรณ์วัสดุและวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ วนิตา จงประสิทธิ์ (2516) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน ซึ่งนอกจากจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนแล้ว สื่อการสอนยังช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ทำให้เนื้อหาวิชาที่เข้าใจยากเกิดความเข้าใจง่ายขึ้น และเกิดภาพพจน์ในความทรงจำและสิ่งสำคัญคือทำให้ผู้เรียนได้รับรู้บทเรียนได้เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อความหมายด้วยการพูดการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้สื่อประกอบการสอนการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสาธิต การทดลองด้วยตนเองและการให้ผู้เรียนได้ทราบจุดประสงค์ของการเรียน จะทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์ของการเรียนในที่สุด

4. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ผู้เรียนมีความเห็นว่าห้องเรียนที่มีอากาศถ่ายเทได้ดีระยะของกระดานดำตั้งอยู่ในระยะที่มองเห็นได้ชัด และห้องเรียนอยู่เป็นสัดส่วนมีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ มีแหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุด หรือตู้หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียน เป็นสาเหตุของความสนใจในการเรียนมากและจากการสัมภาษณ์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการสถานที่เรียนที่อยู่เป็นสัดส่วน เป็นห้องเรียนที่อากาศถ่ายเทได้ดี มีการจัดบอร์ด

ความรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ โมห์มัด อับดุลกาเดร์ (2520) ที่กล่าวว่าสถานที่ที่ร้อนเกินไปหรือเย็นเกินไปย่อมไม่สบายทั้งสองอย่าง การจัดห้องเรียนให้มีอุณหภูมิปานกลาง พร้อมทั้งมีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกย่อมทำให้ผู้เรียนมีความสบายและเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอุณา นพคุณ (2527) ที่ได้กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ที่มีสภาพเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นในชั้นเรียนหรือที่ใดก็ตาม การจัดสภาพห้องเรียนจะต้องคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ต้องจัดให้มีแสงสว่างการถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ จัดสถานที่ให้สะอาดและมีระเบียบ และสอดคล้องกับแนวความคิดของสุปรินชา นิรันดร์โต (2524 และ สิริวรรณ ศรีพหล (2526) ที่ได้กล่าวถึงหลักการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนที่ดีจะต้องมีอุณหภูมิและอากาศถ่ายเทได้ดี จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่อึดอัดเกิดความสบายตัวมีสมาธิที่จะเรียน และสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งยังต้องจัดให้มีมุกกิจกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น หนังสืออ่านประกอบ รูปภาพหรือจัดบอร์ดความรู้ไว้ในสถานที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสรันนท์ ศรีประทักษ์ (2533) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ซึ่งประเด็นสำคัญคือห้องเรียนควรมีแสงสว่างมีการถ่ายเทอากาศได้ดี มีแหล่งความรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียน จากแนวคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านสถานศึกษานั้นมีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถเรียนด้วยความสบายใจเพราะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ นั้นนับเป็นปัจจัยพื้นฐานของการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรมอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักและพอใจในบรรยากาศก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งจะ เป็นผลของการสร้างความศรัทธาในสถาบันย่อมนำไปสู่ความสนใจในการเรียนและเป็นเส้นทางให้การเรียนมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลทางด้านสถานภาพของนักศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมเป็นสถานภาพเกี่ยวกับทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาขาดความสนใจในการเรียนมาแต่ในอดีต เนื่องจากฐานะของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำการประกอบอาชีพของบิดามารดาซึ่งทำให้ไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นลูก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนในทัศนสถาน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

1.1 จัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาติดตามผลงานการศึกษาในทัศนสถานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อครูผู้สอนที่เป็นเจ้าหน้าที่ในทัศนสถานจะได้ปรึกษาหารือเมื่อมีข้อข้องใจเกี่ยวกับกฎระเบียบของการจัดการศึกษาสายสามัญ และยังได้เป็นการติดตามผลได้ทราบปัญหาต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทัศนสถาน

1.2 จัดศึกษานิเทศน์เข้าเยี่ยมชม และนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสปรึกษาหารือข้อแนะนำจากศึกษานิเทศน์ ในการที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมแต่ละวิชา ในการนำไปสู่การจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 จัดหนังสือเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบการเรียนแก่ผู้ต้องขังอย่างทั่วถึง ซึ่งอาจจะจัดไว้ในห้องเรียนหรือห้องสมุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมราชทัณฑ์

ด้วยสภาพของนักศึกษาในทัศนสถาน ซึ่งเป็นผู้ต้องโทษที่อยู่ในวัยรุ่นและกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่จะเป็นกำลัง เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับกรมราชทัณฑ์ที่เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิภาพของผู้ต้องขังดังนี้

2.1 กรมราชทัณฑ์ควรจัดสรรตำแหน่งครูผู้สอน และผู้ปฏิบัติงานดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในทัศนสถาน ซึ่งอาจกำหนดตำแหน่งครู อาจารย์ หรือตำแหน่งนักวิชาการ เพื่อจะได้มีทักษะในการจัดการศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

เพราะในปัจจุบันได้ใช้เจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่มาเป็นครูผู้สอน ซึ่งบางคนก็เคยมีประสบการณ์ทางการสอนมาแล้วบ้าง บางคนไม่เคยมีประสบการณ์ทางการสอนเลย

2.2 จัดเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนไว้โดยเฉพาะ ไม่ควรให้ครูผู้สอนต้องไปปฏิบัติงานราชการที่อื่น เพื่อที่ครูผู้สอนจะได้มีเวลาจัดเตรียมการเรียนการสอน จัดทำอุปกรณ์การสอน ในการใช้ประกอบการสอน

2.3 กรมราชทัณฑ์ควรจัดให้ครูผู้สอนเข้าอบรมเทคนิควิธีการการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งเร้าสร้างความสนใจในการเรียน หรือให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำวิธีการมาประยุกต์จัดสภาพการเรียนการสอนให้มีความเพียบพร้อมสมบูรณ์เทียบเท่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั่วไป

2.4 กรมราชทัณฑ์ ควรอบรมครูผู้สอนให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตสำนึก และมีคุณสมบัติของความเป็นครูผู้สอนที่จะเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนประพฤติตนเป็นคนดี โดยมีหลักจิตวิทยาในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในวัยต่าง ๆ เพราะสภาพผู้ต้องขังนั้นเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในโทษ จากการศึกษาข้อมูลจะเห็นว่าในระยะ 1-2 ภาคเรียนที่ผ่านมา นักศึกษา ยังไม่มีความรักและความไว้วางใจในครูผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนดีพอ ดังนั้นเพื่อเป็นการปรับสภาพทางจิตใจของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจวิธีการสอนที่จะสร้างความรัก ความสามัคคี ที่นักศึกษาควรมีต่อครู นักศึกษามีต่อเพื่อน ซึ่งเป็นการสร้างความผูกพันความสนใจในการเรียน เพื่อสนองนโยบายของกรมราชทัณฑ์ในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขัง

2.5 กรมราชทัณฑ์ ควรจัดงบประมาณสำหรับสนับสนุนการศึกษาให้มากกว่าเดิม โดยจัดเพื่อดำเนินการดังนี้

2.5.1 จัดสร้างอาคารเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะการศึกษาเท่านั้น ให้อยู่ในระยะห่างไกลจากห้องกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อป้องกันเสียงรบกวนในการทำลายสมาธิในการเรียนการสอน ภายในห้องเรียนจัดโต๊ะ-กระดานดำให้มีความเหมาะสมกับขนาดของห้องและจำนวนผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความเหมาะสม มีความสะอาดสบายในการเรียนให้เรียนด้วยความสบายใจและพอใจ

2.5.2 จัดการสร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ในการสอน เนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถศึกษาประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมของสังคมภายนอกทั่วไปได้ ดังนั้นการเรียนการสอนถ้ามีสื่อมาถ่ายทอดความรู้ เช่น เทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ ก็จะเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ประทับใจ สนใจและตั้งใจเรียน

2.5.3 จัดสร้างห้องสมุดและจัดหาหนังสือเสริมการเรียนนอก เวลาในสถานศึกษาหรือในแผนที่พัก เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้นอกเวลาเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

3.1 ควรศึกษาหลักสูตร คู่มือ สื่อการสอน กิจกรรม เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

3.2 ควรนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การสาธิต การให้นักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติมาใช้ประกอบการสอน

3.3 ควรจัดหาสื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอนบ้าง เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และความสนใจในการเรียน

3.4 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักความสามัคคี เกิดความประทับใจในบรรยากาศของห้องเรียนและจะเป็นทางนำไปสู่การสนใจเรียนได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงสาเหตุของความสนใจในการเรียนเป็นรายวิชา ตามการรับรู้ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในเรือนจำและทัณฑสถาน

2. ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายวิชา เพื่อสร้างความสนใจในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในเรือนจำ และทัณฑสถาน

3. ศึกษาการประเมินผลการนำความรู้วิชาสามัญมาใช้ประกอบอาชีพของผู้เรียนเมื่อพ้นโทษ